

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:4

2011-03-31

U2011/2232/UC

Utbildningsdepartementet

Ungdomsstyrelsen

Box 17801

118 94 Stockholm

Uppdrag att ta fram kunskapsstöd som är inriktat på attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Ungdomsstyrelsen att genomföra insatser med fokus på att ur ett jämställdhetsperspektiv ta fram kunskapsstöd som är inriktat på attityder och värderingar i syfte att bekämpa mäns våld mot kvinnor genom att förebygga pojkars och unga mäns utsatthet för och användning av våld. Uppdraget ska genomföras i enlighet med *bilagan*.

Inom ramen för uppdraget ska Ungdomsstyrelsen göra en studie av pojkars och unga mäns attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld. Studien ska också beskriva pojkars och unga mäns utsatthet för våld och användning av våld. Vidare ska skillnader mellan könen vad gäller våldsanvändning och utsatthet för våld analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv. Ungdomsstyrelsen ska även göra en analys av svenska och internationella metoder och attitydförändrande arbete som rör jämställdhet, maskulinitet och våld. Syftet med analysen ska vara att identifiera framgångsfaktorer, problemområden, kunskapsluckor och utvecklingsbehov avseende attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld.

Med utgångspunkt i studiens resultat ska Ungdomsstyrelsen genomföra utbildningsinsatser för att sprida metoder och kunskapsstöd för arbetet med attityder och värderingar som rör jämställdhet, maskulinitet och våld. Ungdomsstyrelsen ska också sprida resultatet av studien i befintliga nätverk för myndigheter och organisationer som har unga som målgrupp för insatser. Slutligen ska Ungdomsstyrelsen lämna förslag till fortsatta åtgärder.

För uppdragets genomförande får Ungdomsstyrelsen disponera högst 1 500 000 kronor per år under åren 2011 och 2012 samt högst 5 000 000 kronor per år under åren 2013 och 2014. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 13, anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagspost 11, Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut.

Ungdomsstyrelsen ska senast den 1 februari 2013 lämna en delrapport med en redovisning av studien till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). Ungdomsstyrelsen ska vidare senast den 31 december 2014 lämna en slutrapport om hur uppdraget i sin helhet har genomförts, inklusive en ekonomisk redovisning, till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Ärendet

Det övergripande målet för regeringens jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Regeringen har särskilt prioriterat arbetet med att alla former av mäns våld mot kvinnor ska upphöra, inbegripet prostitution och handel med kvinnor för sexuella ändamål. Genom tre handlingsplaner; *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer* (skr. 2007/08:39), *Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål* (skr. 2007/08:167) och *Handlingsplan för att förebygga och förhindra att unga blir gifta mot sin vilja* (skr. 2009/10:229), har regeringen lagt grunden till ett långsiktigt och omfattande utvecklingsarbete på området. Regeringen avser fortsätta reformarbetet under innevarande mandatperiod, bl.a. med insatser riktade till män som utövar våld eller som kan komma att göra det.

För att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och kvinnor, män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet krävs förebyggande insatser riktade till pojkar och unga män. Förevarande uppdrag är en del i detta arbete.

På regeringens vägnar

Nyamko Sabuni

Elisabet Modée

Kopia till

Socialdepartementet/FST
Utbildningsdepartementet/JÄM
Brottsförebyggande rådet
Länsstyrelserna
Socialstyrelsen
Statens folkhälsoinstitut
Statens skolverk
Sveriges Kommuner och Landsting

Utbildningsdepartementet

Riktlinjer för uppdrag att ta fram kunskapsstöd som är inriktat på attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld

Syfte

Syftet med uppdraget är att förebygga flickors och kvinnors utsatthet för våld genom att öka kunskapen om pojkars och unga mäns attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld samt pojkars och unga mäns utsatthet för och användning av våld. Uppdraget ska bidra till att utveckla metoder och kunskapsstöd för arbetet med attityder och värderingar hos pojkar och unga män.

Bakgrund

Mäns våld mot kvinnor är ett omfattande problem som berör hela samhället, såväl kvinnor som män. Mäns fysiska, sexuella och psykiska våld mot kvinnor är ett allvarligt hinder för jämställdhet och kvinnors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Förutom det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra är Sveriges åtaganden inom ramen för FN, EU och Europarådet en viktig utgångspunkt för regeringens arbete på området.

Ett aktivt och verkningsfullt våldsförebyggande arbete handlar både om att avbryta våld som pågår och om att motverka att våld utövas. Ett brett förebyggande arbete måste därför rikta sig till både kvinnor och män. Under ungdomsåren formas många av de värderingar och beteenden som en människa bär med sig livet igenom. Unga är därför en viktig målgrupp i det förebyggande arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Det är därför särskilt angeläget att ta fram kunskapsstöd för insatser som riktas till unga när det gäller attityder och värderingar kring jämställdhet maskulinitet och våld.

Ungdomar är dessutom en särskild riskgrupp både när det gäller utsatthet för och användande av våld. Enligt Brottsförebyggande rådets statistik över anmälda brott, är män mellan 16-24 år den grupp i samhället som är mest utsatt för våld medan flickor och unga kvinnor mellan 13 och 25 år är särskilt i riskzonen för sexuellt våld. När det gäller hatbrott är ungdomar överrepresenterade både som misstänkta och som offer.

Det finns i dag ett flertal aktörer som riktar insatser till flickor och kvinnor som offer för pojkars och unga mäns våld. Det finns dock få insatser för pojkar och unga män som utsatts för våld och det saknas kunskap om våldets koppling till föreställningar om maskulinitet och om hur våld och våldsutsatthet påverkar pojkars och unga mäns liv, både under ungdomstiden och senare i livet i deras nära relationer. Det behövs även ökad kunskap och metodutveckling om hur våld bland pojkar och unga män kan förebyggas på ett tidigt stadium. Detta uppdrag till Ungdomsstyrelsen är en del i denna kunskaps- och metodutveckling.

Utöver Ungdomsstyrelsen har tre myndigheter nyligen fått särskilda uppdrag för att göra insatser som riktas till våldsutövare samt till unga som är i riskzonen för att hamna i kriminalitet och som kan komma att utsätta andra för våld:

- Socialstyrelsen har ett uppdrag att göra en förstudie inför utvecklingen av kunskapsstöd, metodutveckling och vägledning för socialtjänstens arbete med våldsutövare (2011-02-03, Dnr S2011/1233/FST).
- Rikspolisstyrelsen har i uppdrag att initiera en pilotverksamhet med sociala insatsgrupper för unga som riskerar att bli kriminella.
- Brottsförebyggande rådet ska ta fram en kunskapssammanställning om strategiska brott bland unga samt ange hur denna kunskap kan användas i det förebyggande arbetet för att förhindra att unga hamnar i kriminalitet.

Uppdraget

Uppdraget består av följande tre delar:

1. Att genomföra en studie av pojkars och unga mäns attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld. Studien ska även beskriva och analysera pojkars och unga mäns utsatthet för, och användning av våld, inklusive sexuellt våld, hedersrelaterat våld och förtryck och hatbrott samt våld i nära relationer och inom familjen. För att möjliggöra jämförelser ska flickors och unga kvinnors situation undersökas och den statistik som redovisas ska vara könsuppdelad. Skillnader mellan könen vad gäller attityder och värderingar samt när det gäller våldsanvändning och utsatthet för våld ska analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv. Studien ska också särskilt belysa homosexuella och bisexuella ungdomars samt unga transpersoners situation i detta sammanhang. I den utsträckning det är möjligt ska studien utformas så att jämförelser med relevant internationell och nationell forskning kan göras. I uppdraget ingår att göra en översyn av frågor som rör utsatthet för våld i olika enkätundersökningar som riktas till unga.

Studien ska vidare innehålla en beskrivning och analys av utvärderade metoder för attitydförändrande arbete riktat till pojkar unga män när det gäller jämställdhet, maskulinitet och våld. Även metoder som riktas till unga män för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck samt metoder för att förebygga kränkningar, hot och våld mot homosexuella och bisexuella ungdomar samt unga transpersoners situation ingår i uppdraget. I översikten ska Ungdomsstyrelsen inkludera erfarenheter och kunskaper inom området från andra länder, exempelvis USA, Kanada, Storbritannien och Norge.

I uppdraget ingår att analysera och identifiera framgångsfaktorer, problemområden, kunskapsluckor och utvecklingsbehov för det kunskapsbaserade våldsförebyggande arbete som i dag riktas till pojkar och unga män, om dessa har ett jämställdhetsperspektiv samt hur detta tar sig uttryck. Slutligen ska Ungdomsstyrelsen lämna förslag på fortsatta åtgärder på området.

2. Att inom ramen för existerande nätverk av myndigheter och organisationer som har unga som målgrupp sprida kunskap om studiens resultat.
3. Att utifrån studiens resultat genomföra utbildningsinsatser för personal som har en samordnande och utvecklande roll för olika verksamheter som har ungdomar som målgrupp. Syftet med utbildningarna ska vara att öka deltagarnas kunskaper om pojkars och unga mäns attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld, pojkars och unga mäns utsatthet för och användning av våld samt hur detta påverkar flickors och kvinnors utsatthet. Utbildningarna ska ha ett jämställdhetsperspektiv och bidra till att utveckla ett kunskapsbaserat förebyggande arbete. Utbildningarna ska sprida kunskap om hur man i insatser som riktas till pojkar och unga män kan förebygga våld mot flickor och unga kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, samt våld som riktas mot homosexuella, bisexuella ungdomar och unga transpersoner. De ska även ge deltagarna kunskaper om och möjlighet till erfarenhetsutbyte kring metoder som främjar jämställdhet bland unga.

Arbetsformer

Ungdomsstyrelsen ska i arbetet med uppdraget samråda med Barnombudsmannen, Brottsförebyggande rådet, Länsstyrelserna, Socialstyrelsen, Statens folkhälsoinstitut, Statens skolverk, Sveriges Kommuner och Landsting och andra särskilt berörda myndigheter och organisationer. Utbildningarna ska tas fram i samråd med den myndighet vars målgrupp berörs.